

Financieringsregeling Metamorfoze Archieven en Collecties

De voorzitter van het Algemeen Bestuurscollege van de Koninklijke Bibliotheek, hierna genoemd 'KB', besluit tot vaststelling van onderstaande regeling:

Paragraaf 1: Algemene bepalingen

Artikel 1.1. Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:

Aanvrager: erfgoedinstelling die, eventueel namens één of meer andere instellingen, een projectaanvraag indient.

Adviescommissie Metamorfoze Archieven en Collecties: de door de voorzitter van het Algemeen Bestuurscollege van de KB benoemde commissie van externe en onafhankelijke deskundigen die de aan Metamorfoze Archieven en Collecties (AC) gerichte projectaanvragen inhoudelijk beoordeelt en daarover een advies uitbrengt aan de Algemeen Directeur van de KB.

Archief: geheel van archiefbescheiden, ontvangen of opgemaakt door een persoon, groep personen of organisatie. In het kader van deze regeling mag ook voor een samenhangend en goed af te bakenen deel van een archief een projectaanvraag worden ingediend.

Beheerder: de instelling die een archief/collectie waarvoor financiering wordt aangevraagd in beheer heeft.

Collectie: Verzameling van overwegend papieren documenten, volgens een bepaald criterium bijeengebracht. In het kader van deze regeling mag ook voor een samenhangend en goed af te bakenen deel van een collectie een projectaanvraag worden ingediend.

Bureau Metamorfoze: de afdeling van de KB die de aanvragers voorziet van informatie en advies en de Adviescommissie Metamorfoze AC ondersteunt.

Clusteraanvraag: een gezamenlijke aanvraag van verschillende erfgoedinstellingen voor een aantal samenhangende (gedeelten van) archieven en/of collecties, waarbij één van de erfgoedinstellingen als aanvrager fungeert.

Preservation imaging: digitalisering als methode van conservering, waarbij de digitale afbeeldingen een zodanige kwaliteit en meetbare relatie tot de originelen hebben, dat ze het originele materiaal zou moeten kunnen vervangen. Dat wil zeggen dat alle informatie die zichtbaar is in het origineel ook zichtbaar moet zijn in de preservation master; de informatieoverdracht moet volledig zijn.

Artikel 1.2. Doel

- 1.2.1 Metamorfoze is het nationale programma voor het behoud van het papieren erfgoed van Nederland. In het kader van het programma en op basis van deze regeling verstrekt de KB financiering voor conservering en digitalisering (*preservation imaging*) van (clusters van) archieven en collecties uit de periode tot 1950, die van nationaal belang zijn en die door autonoom en ander materieel verval worden bedreigd.
- 1.2.2 De Algemeen Directeur van de KB kan besluiten om in een bepaalde periode specifieke inhoudelijke kaders centraal te stellen bij de toepassing van deze regeling. Ingevolge artikel 2.2.2 weegt de mate van aansluiting van een aanvraag bij dit kader mee in de beoordeling van een projectaanvraag. De keuze voor en uitleg van een inhoudelijk kader wordt gepubliceerd op de website www.metamorfoze.nl.

Artikel 1.3. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Betrokkenen bij een aanvraag hebben de volgende bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

Algemeen Bestuurscollege van de KB: benoemt de leden van de Adviescommissie Metamorfoze AC, stelt de Financieringsregeling Metamorfoze Archieven en Collecties vast.

Algemeen Directeur van de KB: bepaalt het financieringsplafond en beslist over de toekenning en eventuele stopzetting en terugvordering van financiering van projecten.

Aanvrager: is verantwoordelijk voor de inhoud en kwaliteit van de aanvraag, de voorbereiding van het conserveren en digitaliseren van het projectarchief of de projectcollectie, het opdrachtgeverschap aan de leveranciers, de inhoudelijke controles op de gedigitaliseerde documenten, de voortgang van het project en de verantwoording aan Bureau Metamorfoze.

Adviescommissie Metamorfoze AC: beoordeelt de projectaanvragen inhoudelijk en adviseert de Algemeen Directeur van de KB over de financiering daarvan.

Bureau Metamorfoze: geeft voorlichting en advies aan (potentiële) aanvragers, ondersteunt en adviseert de Adviescommissie AC, beslist aan de hand van het formulier vooronderzoek of een aanvraag voldoet aan de voorwaarden van Metamorfoze AC (zie artikel 1.5 tot en met 1.7), monitort de voortgang van de projecten en rapporteert daarover aan de Algemeen Directeur van de KB en de Adviescommissie AC, verzamelt en analyseert ervaringsgegevens en kengetallen over de projecten en deelt deze inzichten met het erfgoedveld.

Leverancier: levert producten en diensten aan de aanvrager conform offerte.

Controleur/adviseur KB: adviseert, indien nodig en in opdracht van Bureau Metamorfoze, (potentiële) aanvragers over conservering en digitalisering; controleert in opdracht van Bureau Metamorfoze steekproefsgewijs de kwaliteit van de conservering en de digitalisering; communiceert met de aanvrager over de resultaten van de controles, zodat deze de leverancier kan aanspreken op eventuele tekortkomingen.

Artikel 1.4 Beschikbaar budget

- 1.4.1 Per jaar stelt de Algemeen Directeur van de KB een financieringsplafond vast voor de twee halfjaarlijkse aanvraagrondes. De uitkomst hiervan wordt gecommuniceerd via de website van Metamorfoze (www.metamorfoze.nl).
- 1.4.2 Een besluit tot het verhogen of verlagen van het jaarlijks te besteden bedrag, bedoeld in het eerste lid, wordt genomen op basis van wijzigingen in de toekenning van voor het programma geoordeelde gelden en/of wijzigingen in de andere verplichtingen van het programma.

Artikel 1.5 Voorwaarden waaraan een aanvrager en/of beheerder moet voldoen

- 1.5.1 De aanvrager is een Nederlandse erfgoedinstelling.
- 1.5.2 De beheerder beschikt over een depot dat is voorzien van een goed werkend klimaatsysteem en een adequate beveiliging tegen brand, wateroverlast en ongeoorloofde toegang.
- 1.5.3 De beheerder heeft een structureel beleid ten aanzien van conservering en materiële verzorging en voert dit planmatig uit.

- 1.5.4 De beheerder gaat akkoord met het onttrekken van de originelen aan het gebruik na digitalisering; de toegang op het archief/de collectie vermeldt dat de originele documenten niet opvraagbaar zijn.
- 1.5.5 De aanvrager en/of beheerder draagt zorg voor online beschikbaarstelling van de digitale afbeeldingen voor zover daar geen auteursrechtelijke of andere wettelijke beletselen voor zijn. In geval van wettelijke beletselen kan worden volstaan met onsite beschikbaarstelling.
- 1.5.6 De aanvrager en/of beheerder stemt in met het in beheer geven van de digitale masters bij het Nationaal Archief ten behoeve van duurzame opslag.

Artikel 1.6. Voorwaarden waaraan een partner in een clusteraanvraag moet voldoen

- 1.6.1 Als er sprake is van een clusteraanvraag, moet elke beheerder waarvan een archief of collectie in het cluster is opgenomen voldoen aan de in artikel 1.5.2 tot en met 1.5.6 gestelde eisen.

Artikel 1.7. Voorwaarden waaraan een archief/collectie/cluster moet voldoen

- 1.7.1 Een archief/collectie/cluster heeft betrekking op de Nederlandse geschiedenis en cultuur en/of wordt in een Nederlandse erfgoedinstelling bewaard.
- 1.7.2 Een archief/collectie/cluster bestaat uit papieren (geschreven of gedrukte) documenten.
- 1.7.3 Een archief/collectie/cluster lijdt aan autonoom en ander materieel verval, zie art. 2.2.3.
- 1.7.4 Een archief/collectie/cluster is zodanig ontsloten dat het mogelijk is om op het niveau van het digitale image metagegevens toe te kennen.
- 1.7.5 Een archief/collectie/cluster heeft bij voorkeur een totale omvang van minimaal 12 strekkende meter.
- 1.7.6 Een archief/collectie/cluster bestaat uit materiaal uit de periode tot 1950.

Paragraaf 2: Aanvraagprocedure

Artikel 2.1. Vooronderzoek

- 2.1.1 De aanvrager die overweegt een projectaanvraag in te dienen onderzoekt of hij (en de eventuele betrokken beheerders) voldoet, of voor afronding van het project kan voldoen, aan alle voorwaarden die Metamorfoze stelt (zie art. 1.5 tot en met 1.7).
- 2.1.2 De aanvrager rapporteert over het vooronderzoek aan de hand van een door Bureau Metamorfoze vastgesteld en op de website www.metamorfoze.nl gepubliceerd format.
- 2.1.3 Bureau Metamorfoze beslist of de aanvraag aan de voorwaarden voldoet of tijdig kan voldoen. Deze beslissing is niet bindend: indien de aanvrager besluit de aanvraagprocedure te vervolgen weegt de beslissing van Bureau Metamorfoze wel mee in het oordeel van de Adviescommissie AC.

Artikel 2.2. Projectaanvraag

De aanvrager stelt aan de hand van een door Bureau Metamorfoze beschikbaar gesteld format een projectaanvraag op. De projectaanvraag geeft inzicht in:

- 2.2.1 *De waarde van het archief/de collectie/het cluster* in termen van:
 - Absolute of relatieve uniciteit. Van absolute uniciteit is sprake als archieven van andere archiefvormers met een gelijksoortige taak of functie en/of vergelijkbare collecties niet voorhanden zijn. Van relatieve uniciteit is sprake als een archief of een collectie een grotere informatiewaarde heeft, vollediger is en/of een langere periode beslaat dan die van andere archieven van gelijksoortige archiefvormers en/of dan andere vergelijkbare collecties.
 - Intrinsieke waarde. Hiervan is sprake als de documenten zelf, hun ontstaanscontext en/of hun overleveringsgeschiedenis een bijzondere cultuurhistorische betekenis hebben.
 - Samenhang/complementariteit van het cluster van archieven/collecties waarvoor wordt aangevraagd.
- 2.2.2 *De waarde van de inhoud van het archief/de collectie/het cluster* in termen van:
 - Belang voor het reconstrueren van historische gebeurtenissen, verschijnselen of ontwikkelingen van nationaal belang of relaties tussen Nederland en andere delen van de wereld.

- Maatschappelijk belang, zoals de raadpleegfrequentie, soorten onderzoek waarvoor het archief/de collectie/het cluster gebruikt zijn of zouden kunnen worden en de mate waarin in publicaties verwezen wordt naar het betreffende materiaal.
 - Aansluiting bij een door de Algemeen Directeur van de KB aangewezen kader (zie art. 1.2.2) en/of een (inter)nationale wetenschappelijke agenda.
 - Inhoudelijke meerwaarde van het cluster van de archieven/collecties waarvoor financiering wordt aangevraagd.
- 2.2.3 *De mate van materieel verval* in termen van de schadecategorieën uit de *Schadeatlas Archieven* van Metamorfoze:
- Licht verval: er is sprake van lichte verkleuring van de inkt met geringe doorslag en inktvraat in gradatie 1 en beginnend gradatie 2; en/of het papier vertoont geen of lichte mate van verzuring (pH > 6); en/of er is nauwelijks sprake van andere vormen van schade waardoor het materiaal is aangetast. Er zijn slechts enkele stukken met schade. Het materiaal is nog goed en veilig hanteerbaar. Hanteren leidt niet tot schade.
 - Matig verval: er is sprake van inktvraat in gradaties 2 en 3, met in een aantal gevallen behoorlijke verkleuring en doorslag; en/of het papier is verkleurd als gevolg van verzuring (pH 4,5 – 6); en/of er is sprake van andere vormen van matige schade die leiden of kunnen leiden tot gebruiksbependingen en verlies van materiaal of informatie. Een deel van de stukken vertoont matige schade. Een beperkt aantal bladen is aangetast en kan slechts met voorzichtigheid worden gehanteerd. Hanteren zou kunnen leiden tot mechanische schade.
 - Ernstig verval: er is sprake van inktvraat in gradaties 3 en 4 met behoorlijke doorslag en breuklijnen of gaten in het papier; en/of het papier is sterk verzuurd (pH < 4,5), heeft zijn stevigheid verloren en is in een aantal gevallen brittle, waarbij stukjes afbreken; en/of er is sprake van andere vormen van ernstige schade die leiden tot gebruiksbependingen en die verlies van materiaal of informatie veroorzaken. Een groot deel van de stukken vertoont ernstige schade. Een substantieel aantal bladen is aangetast en kan niet zonder conserverende handelingen worden gehanteerd. Hanteren verergert de schade en bijgevolg materiaal- en informatieverlies.
- 2.2.4. *De omvang* van de archieven/collecties, uitgedrukt in strekkende meters en geschat aantal pagina's.
- 2.2.5. *De complexiteit* van het project, beschreven in termen van:
- de complexiteit van de structuur van het archief /de collectie;
 - de (mate van) diversiteit en spreiding van materialen;
 - de (mate van) diversiteit en spreiding van formaten;
 - de mate van hanteerbaarheid van materialen en eenheden.
- 2.2.6. *De professionaliteit* en het *commitment* van de aanvrager in termen van:
- Ervaring met het voorbereiden, begeleiden en/of uitvoeren van conserverings- en/of digitaliseringsprojecten.
 - De inrichting van de projectorganisatie en de toedeling van verantwoordelijkheden daarvoor en bevoegdheden daarbinnen.
 - In het geval van een clusteraanvraag: ervaring van de eventuele partners in het cluster met het voorbereiden, begeleiden en/of uitvoeren van conserverings- en/of digitaliseringsprojecten.

Artikel 2.3 Termijnen voor indiening en behandeling van een projectaanvraag

- 2.3.1 De resultaten van het vooronderzoek (zie artikel 2.1) kunnen doorlopend aan Bureau Metamorfoze worden voorgelegd.
- 2.3.2 De aanvrager ontvangt binnen zes weken de beoordeling van het vooronderzoek.
- 2.3.3 De Adviescommissie Metamorfoze AC komt tweemaal per jaar bijeen. De data worden bekend gemaakt op www.metamorfoze.nl. Projectaanvragen moeten minimaal zes weken voor de behandeldatum zijn ingediend bij Bureau Metamorfoze.
- 2.3.4 De Algemeen Directeur van de KB beslist over de toekenning van financiering. De aanvrager ontvangt binnen vier weken na behandeling in de Adviescommissie AC de beslissing over de projectaanvraag.

Artikel 2.4 Beoordeling van aanvragen en toekenning van financiering

- 2.4.1 Aanvragen die voldoen aan de voorwaarden (zie art. 2.1.2) worden door Bureau Metamorfoze voorgelegd aan de Adviescommissie Metamorfoze AC, vergezeld van een voorlopig advies over de complexiteit van het project, de mate van materieel verval en de professionaliteit en het commitment van de aanvragers.
- 2.4.2 Aan de hand van het geschat aantal te digitaliseren pagina's en de complexiteit van het project bepaalt Bureau Metamorfoze van elke aanvraag het budget.
- 2.4.3 De Adviescommissie beoordeelt de aanvragen inhoudelijk en voorziet deze van het advies 'honoreren' of het advies 'niet honoreren'. Als het financieringsplafond (zie art. 1.4.1) ontoereikend is om alle gehonoreerde aanvragen te bekostigen, brengt de Adviescommissie een onderbouwde prioritering aan in de aanvragen die voor honorering in aanmerking komen.
- 2.4.4 De Algemeen Directeur van de KB verdeelt het beschikbare budget in volgorde van de prioritering, waarbij financiering wordt toegewezen totdat het financieringsplafond is bereikt. De aanvragers waarvoor geld beschikbaar is, ontvangen schriftelijk een voorlopige beslissing van de Algemeen Directeur van de KB over het bedrag dat voor het project beschikbaar is. Daarbij wordt een termijn vermeld waarbinnen een projectplan moet worden opgeleverd. De resterende aanvragen worden afgewezen onder vermelding van de reden van afwijzing.
- 2.4.5 Als een projectaanvraag na een op inhoudelijke gronden genomen afwijzende beslissing in een daarop volgende aanvraagronde opnieuw wordt ingediend, wordt deze zondermeer afgewezen, tenzij de aanvrager nadrukkelijk nieuw gebleken feiten en/of veranderde omstandigheden presenteert.
- 2.4.6 Een aanvraag die niet kan worden toegekend, omdat het financieringsplafond is bereikt (zie art. 2.4.4) mag ongewijzigd worden ingediend voor de volgende aanvraagronde.

Artikel 2.5 Indiening en beoordeling van het projectplan

- 2.5.1 De aanvrager maakt op basis van het door Bureau Metamorfoze opgestelde format een projectplan voor de voorbereiding en uitvoering, inclusief begroting en legt dit voor aan Bureau Metamorfoze, voorzien van een begeleidende brief waarin de aanvrager zich committeert aan deze regeling en de richtlijnen voor digitalisering en conservering van Metamorfoze.
- 2.5.2 Bureau Metamorfoze beslist over goedkeuring van het projectplan.
- 2.5.3 Het projectplan en de begroting worden afgewezen en de aanvrager wordt voor een nieuwe projectaanvraag terugverwezen naar de Adviescommissie AC indien:
 - de termijn voor het opstellen van het projectplan wordt overschreden.
 - er sprake is van een afwijking van 25% of meer van het aantal te conserveren en digitaliseren pagina's dat in de projectaanvraag is genoemd.
 - er sprake is van nieuwe gegevens over de complexiteit van het project (zie art. 2.2.5) die een ander licht werpen op de projectaanvraag.
 - er sprake is van nieuwe gegevens over de inhoudelijke waarde van het archief/de collectie/het cluster (zie art. 2.2.1 en 2.2.2) die een ander licht werpen op de projectaanvraag.
- 2.5.4 Na goedkeuring van het projectplan door Bureau Metamorfoze ontvangt de aanvrager schriftelijk de definitieve beschikking van de Algemeen Directeur van de KB over het toekennen van financiering en bevoorschotting van het project.

Paragraaf 3: Uitvoering

Artikel 3.1 Startgesprek

- 3.1.1 Bij aanvang van het project organiseert de aanvrager het startgesprek om alle praktische afspraken over de uitvoering vast te leggen.
- 3.1.2 Tijdens het startgesprek wordt een door Bureau Metamorfoze vastgestelde en op www.metamorfoze.nl gepubliceerde checklist afgewerkt.
- 3.1.3 De coördinator van Bureau Metamorfoze zit het startgesprek voor; de aanvrager verzorgt het verslag van de bijeenkomst aan de hand van de checklist.

- 3.1.4. Het door de aanwezigen goedgekeurde verslag vormt een integraal onderdeel van het goedgekeurde projectplan en vormt de grondslag voor controles, rapportages en verantwoordingen.

Artikel 3.2 Controles en tussenrapportages

- 3.2.1 Een controleur van de KB voert in opdracht van Bureau Metamorfoze controles uit op de kwaliteit van de conservering en de digitalisering conform de daarover in het startgesprek gemaakte afspraken.
- 3.2.2 De beheerder voert de inhoudelijke controles uit conform de daarover in het startgesprek gemaakte afspraken.
- 3.2.3 De beheerder is verantwoordelijk voor de controle van de originele documenten bij terugkomst van het restauratieatelier respectievelijk het digitaliseringsbedrijf
- 3.2.4 De aanvrager rapporteert eenmaal per jaar over de voortgang aan Bureau Metamorfoze. Tussentijds rapporteert de aanvrager bovendien als er sprake is van vertraging of andere afwijkingen van de in het startgesprek gemaakte afspraken. De aanvrager heeft in dergelijke gevallen een meldplicht.
- 3.2.5 Als bij een tussentijdse rapportage blijkt dat de aanvrager en/of de beheerder niet volgens projectplan en/of conform eisen handelt en/of dat de aanvrager afwijkingen niet tijdig heeft gemeld, adviseert Bureau Metamorfoze de Algemeen Directeur van de KB over de verklaarbaarheid en de toelaatbaarheid van de afwijkingen.
- 3.2.6 De Algemeen Directeur van de KB beslist in geval van onverklaarbare en/of ontoelaatbare afwijkingen over stopzetting, lagere vaststelling en/of terugvordering van de financiering.

Paragraaf 4: Verantwoording

Artikel 4.1 Eindrapportage

- 4.1.1 De aanvrager rapporteert bij de afronding van het project in een door Bureau Metamorfoze vastgesteld format voor een inhoudelijke en financiële eindrapportage over de realisatie van het project.
- 4.1.2 Als de door de KB verstrekte financiering meer dan € 25.000 bedraagt, overlegt de aanvrager een accountantsverklaring over de financiële verantwoording van het project.

Artikel 4.2 Eindcontrole en vaststelling van de financiering

- 4.2.1 De coördinator van het Bureau Metamorfoze bezoekt de erfgoedinstelling om de resultaten van het project te controleren aan de hand van de voorwaarden voor Metamorfoze AC (zie art. 1.5 tot en met 1.7) en de in het projectplan en in het verslag van het startgesprek gemaakte afspraken.
- 4.2.2 Bureau Metamorfoze adviseert de Algemeen Directeur van de KB op basis van de inhoudelijke en financiële eindrapportage over de uitkering van het laatste deel van de financiering. Vaststelling van de definitieve financiering geschiedt op basis van de financiële verantwoording en het werkelijke aantal gedigitaliseerde pagina's.
- 4.2.3 De Algemeen Directeur van de KB beslist in geval van onverklaarbare en/of ontoelaatbare afwijkingen over stopzetting, lagere vaststelling en/of terugvordering van de financiering.
- 4.2.4 Indien de totale gerealiseerde kosten lager uitvallen dan begroot, wordt de financiering eveneens verlaagd.
- 4.2.5 Indien het aantal gedigitaliseerde pagina's lager is dan vooraf begroot, wordt de financiering naar rato verlaagd.
- 4.2.6 Overschrijdingen op de begroting komen ten laste van de aanvrager.

Paragraaf 5: Slotbepalingen

Artikel 5.1 Uitzonderingen

In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de Algemeen Directeur van de KB.

Artikel 5.2 Vaststelling en inwerkingtreding

Deze regeling is vastgesteld door het Algemeen Bestuurscollege van de KB op 9 april 2015 en treedt in werking zodra deze is gepubliceerd op www.metamorfoze.nl.